

Mārupes novada pašvaldība
MĀRUPES NOVADA BIBLIOTĒKA

Jūrmalas iela 14 A, Piņķi, Babītes pagasts, Mārupes novads, LV-2107
28644949, 67914877 / pinkubiblioteka@marupe.lv / www.marupe.lv

APSTIPRINU
Mārupes novada bibliotēkas
vadītāja I. Aizsila

Mārupes novada bibliotēkas
KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS UN ORGANIZĀCIJAS POLITIKA
2024 – 2028. GADAM

2024. gada 08. aprīlī
Babītes pagastā, Mārupes novadā

Nr.11/4-3/24/1

Bibliotēkas vispārīgais raksturojums

Mārupes novada bibliotēka (turpmāk – Bibliotēka) ir Mārupes novada pašvaldības izglītojoša, informatīva un kultūras struktūrvienība, kas ir galvenā bibliotekāro pakalpojumu nodrošinātāja pašvaldībā. Akreditācijā (apliecības nr. 849B; 06.12.2023.) tai piešķirts vietējas nozīmes bibliotēkas statuss.

No 2021. gada 1. jūlija Mārupes novadu veido trīs pagasti – Babītes, Mārupes un Salas. Mārupes novada administratīvais centrs atrodas Mārupē. No 2022. gada 1. jūlija Mārupe ir ieguvusi pilsētas statusu.

Mārupes novada bibliotēka, ar atrašanās vietu Jūrmalas ielā 14A, Piņķos, Babītes pagastā, ir novada centrālā bibliotēka, kuras struktūrā ietilpst trīs filiāles:

- Mazcenas bibliotēka ar atrašanās vietu Jaunmārupē, Mārupes pagastā;
- Babītes bibliotēka ar atrašanās vietu Babītē, Babītes pagastā;
- Salas bibliotēka ar atrašanās vietu Spuņciemā, Salas pagastā.

Bibliotēkas misija ir līdzdalība izglītotas, informētas un kulturālas sabiedrības veidošanā draudzīgā, ilgtspējīgā un mūsdienīgā veidā. Iekļaujoties vienotā publisko bibliotēku struktūrā, nodrošināt Mārupes novada iedzīvotājus ar kvalitatīvu literatūru un pieeju informācijas resursiem. Bibliotēka tiek veidota kā kultūras mantojuma vērtību apzināšanas, saglabāšanas, popularizēšanas vieta, kurā iespējams izzināt, pētīt, pašattīstīties un saņemt informatīvu atbalstu.

Mērķis: padarīt Bibliotēkas pakalpojumus pievilcīgus un maksimāli pieejamus dažādām iedzīvotāju vecuma un interešu grupu vajadzībām, veicināt interesi par lasīšanu, literatūru, vietējo kultūrvidi, kā arī sniegt palīdzību mūžizglītībā.

Bibliotēkas mērķauditorijas raksturojums

Mārupes novadā ir strauji augošs iedzīvotāju skaits, attīstīta sporta infrastruktūra (Piņķos un apkaimē: futbols, basketbols, hokejs, golfs, florbols, peldbaseins, jāšanas sports u.c.) un kultūras (Piņķos darbojas amatiermākslas kolektīvi: kori, popgrupas, koklētāju ansamblis, deju kolektīvs un citi mākslinieki) dzīve. Novads kopumā izceļas ar lielu jauniešu skaita īpatsvaru (apt. 30%).

Bibliotēka ir draudzīga visu vecumu grupām, tās visaktīvākie apmeklētāji ir skolas vecuma jaunieši un vidējās paaudzes (35-50) pārstāvji. Viena no prioritārajām mērķauditorijām Bibliotēkā ir ģimenes ar bērniem.

Lasītāju piesaisti Bibliotēkai veicina tās atrašanās vieta. Bibliotēka atrodas vienā ēkā ar Babītes Kultūrizglītības centru un Babīte Mūzikas skolu. Piņķos ir Babītes vidusskola un trīs starptautiskās skolas (“Exupery International School”, ““King’s College” British School Latvia”, “International School of Latvia”), kā arī pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāde “Saimīte”, Babītes sporta komplekss un citas pašvaldības iestādes. Tāpat bibliotēkas sasniedzamības rādiusā atrodas Salas sākumskola, Skultes sākumskola, Babītes pirmsskolas izglītības iestāde. Babītes pagasta teritorijā atrodas arī vairākas privātās izglītības iestādes. Tāpat Mārupes novadā, tostarp Babītes pagastā, ir augsti attīstīta uzņēmējdarbības un biznesa vide. Novada teritorijā atrodas Starptautiskā lidosta “Rīga”. Veiksmīgi attīstās uzņēmējdarbība (stikla apstrāde, tipogrāfija, kokapstrāde, tirdzniecība u.c.) un jaunie ciemi. Bibliotēku iecienījuši arī Rīgas iedzīvotāji no tuvākajām teritorijām – Imantas, Zolitūdes un Āgenskalna.

Galvenās bibliotēkas lietotāju grupas

- Ģimenes ar bērniem;
- Bērni un jaunieši līdz 18 gadu vecumam;
- Vidusskolēni un studējošie;
- Izglītības un skolu iestāžu darbinieki;
- Saimnieciskās darbības veicēji;
- Seniori.

Organizējot savus krājumus, bibliotēka vadās pēc šādiem dokumentiem:

- Ministru kabineta noteikumi Nr.317 “Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi”, 30.03.2010.;
- Ministru kabineta noteikumi Nr.415 “Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi”, 25.09.2001.;
- IFLA un LNB izstrādātajām vadlīnijām par dāvinājumu pieņemšanu bibliotēkās.
- Bibliotēkas nolikums.

Krājumu veido un papildina, atbilstoši bibliotēkas nolikumā noteiktajiem uzdevumiem, ņemot vērā bibliotēkas mērķi un komplektēšanas profilu, kas aprakstīts šajos noteikumos. Krājums tiek papildināts regulāri, tematiski, selektīvi un ar dažādiem dokumentu veidiem, ņemot vērā novada iedzīvotāju un bibliotēkas lasītāju sastāva analīzi. Bibliotēkas krājuma veidošanu uzrauga un kontrolē Bibliotēkas vadītāja iecelta Krājuma komplektēšanas komisija.

Finansējuma avoti

- Pašvaldības budžets – katru gadu var atšķirties, bet ievērojot pamatprincipu: ne mazāk kā 0.43 EUR uz 1 pašvaldības iedzīvotāju;
- Dalība projektos.

Krājuma attīstības politikas galvenie uzdevumi

- Nodrošināt Mārupes novada pašvaldības piešķirtā finansējuma lietderīgu un pamatotu izlietošanu, ievērojot principu: 75% – grāmatu, audiovizuālo izdevumu un citu veidu dokumentu iegādei, no tā 25% – bērniem un jauniešiem; 25 % no kopējā finansējuma – preses izdevumu abonēšanai.
- Uzlabot krājuma kvalitāti, stingri ievērojot tā komplektēšanas un rekomplektēšanas pamatprincipus.

Krājuma komplektēšanas uzdevumi

- Veidot bibliotēkas krājumu, atbilstoši bibliotēkas statusam un lasītāju vecumam, nacionālajam un socioloģiskajam sastāvam, aptverot to dažādās intereses un ņemot vērā Bibliotēkas statusu;
- Vērst bibliotēkas darbu uz krājuma kvalitātes uzlabošanu un pilnīgāku tā satura atklāšanu Bibliotēkas lasītājiem;
- Nodrošināt lasītājiem brīvu, neierobežotu literatūras un nepieciešamās informācijas saņemšanu, rūpēties par mūžizglītību, nodrošinot piekļuvi resursiem un informācijai;
- Veicināt lasīšanas iemaņu attīstību un saglabāt interesi par to jaunajām paaudzēm;
- Saglabāt un popularizēt kultūras mantojumu, īpašu uzmanību veltot lokālās novadpētniecības krājuma uzturēšanai un pilnveidošanai, ieinteresēt un aicināt iedzīvotājus būt līdzdalīgiem tā veidošanā;
- Atbalstīt bibliotēkas filiāļu lietotāju vajadzības, veidojot plašāku nozaru literatūras krājumu.

Krājuma veidošanas pamatprincipi

Bibliotēka komplektē jaunāko oriģinālliteratūru un tulkoto literatūru, atbilstoši lasītāju interesēm un piedāvājumam tirgū, tāpat arī dokumentus ar nepārejošu zinātnisku un kultūrvēsturisku vērtību, kas atspoguļo dažādus laika periodus – ja pēc šiem dokumentiem ir pieprasījums. Krājums nepārtraukti tiek papildināts ar jauniem dokumentiem, kā arī agrākajos gados izdotajiem materiāliem, ja tiem ir paaugstināts pieprasījums, zinātniska vai kultūrvēsturiska vērtība. Krājuma apgrozības veicināšanai, regulāri norit darbs pie rekomplektēšanas.

- Bērniem un skolēniem – komplektē literatūru pirmo lasīšanas iemaņu apguvei, to nostiprināšanai un papildu literatūru mācību procesam, atbilstoši bērnu zināšanu līmenim un viņu interesēm. Bērni un jaunieši tiek iesaistīti lasīšanas veicināšanas programmās “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, “Ziemeļvalstu literatūras nedēļa”. Ģimenes, kurās aug pirmskolas vecuma bērni, labprāt iesaistās “Grāmatu starts” programmā. Šai auditorijai tiek organizētas arī meistarklases, veidotas tematiskās izstādes un interaktīvas bibliotekārās stundas.
- Studējošajiem – iespēju robežās komplektē dažādu nozaru iespaiddarbus, kas balstīti uz pētniecisko darbu, faktiem, tiek iegādātas rokasgrāmatas, un cita uzzīņu literatūra.
- Pārējām iedzīvotāju grupām paredzētā krājuma komplektēšanā tiek ņemtas vērā lasītāju mūžizglītības iespējas, informacionālās un izklaides vajadzības, akcentu liekot uz pieprasīto daiļliteratūru, izziņu literatūru un preses izdevumiem. Bibliotēka, ņemot vērā tās statusu, komplektē plašāka spektra nozaru literatūru, ko var pasūtīt arī citu bibliotēku lasītāji, izmantojot starpbibliotēku abonementu.

Krājuma komplektēšanas veidi:

- Kārtējā jaunieguvumu komplektēšana;
- Retrospektīvā komplektēšana, reģistrējot un izvērtējot lasītāju pieprasījumu;
- Rekomplektēšana – regulāra un sistemātiska krājuma attīrīšana no saturā novecojušiem, nolietotiem, nepieprasītiem izdevumiem.

Atlases kritēriji

- Lasītāju mērķauditoriju intereses, pieprasījums;
- Izdevuma aktualitāte, kvalitāte, vēsturiskā vērtība (tostarp novadpētniecībai);
- Valodas aspekts;
- Mūžizglītības aspekts, personas pašattīstības veicināšanas iespējas;
- Izdevuma fiziskā kvalitāte;
- Finanšu sadalījums.

Formāti

Bibliotēka komplektē:

- Iespiestos dokumentus: grāmatas, periodiskos izdevumus;
- Galda un prāta spēles;
- Audiovizuālos dokumentus;
- Datu bāzes.

Eksemplāru skaits

Bibliotēka komplektē katru dokumentu vienā eksemplārā, izņemot paaugstināta pieprasījuma dokumentus, kurus iepērk vai saņem dāvinājumā vairākos eksemplāros. Paaugstināta pieprasījuma dokumentu eksemplāru skaitu nosaka Bibliotēkas Krājuma komplektēšanas komisija.

Valodu aptvērums

Pamatā dokumenti tiek komplektēti latviešu valodā. Svešvalodās – līdz 10%.

Krājuma komplektēšanas avoti

- Grāmatas un audiovizuālie dokumenti tiek iepirkti izdevniecību veikalos, grāmatu bāzēs, grāmatu izstādēs, grāmatnīcās, pie izplatītājiem, izbraukuma tirdzniecības piedāvājumos;
- VKKF projekti, LNB projekti; privātpersonu, iestāžu un organizāciju dāvinājumi/ziedojumi;
- Abonēšana – Latvijā un ārzemēs izdoti periodiskie izdevumi, datu bāzes.

Krājumā nekomplektē:

- Pornogrāfisku, rasistisku, naidu kurinošu literatūru;
- Pamatskolas un vidusskolas mācību literatūru;
- Kartogrāfiskos izdevumus (izņemot novadpētniecību);
- Rokrakstus (izņemot novadpētniecību).

Daiļliteratūras komplektēšana

- Latviešu oriģinālliteratūra – iespējami visaptverošs līmenis;
- Tulkotā daiļliteratūra – Latvijā izdota jaunākā literatūra, pasaules klasiķu pieprasītākie darbi, citi lasītāju pieprasīti izdevumi;
- Daiļliteratūra svešvalodās – atbilstoši lasītāju pieprasījumam, kā arī jauninājumu ieviešanai krājumā.

Dāvinājuma pieņemšanas kritēriji

- Izdošanas laiks – pēdējo 5 gadu literatūra, ja nav krājumā;
- Aktualitāte – paaugstināta pieprasījuma literatūra;
- Izdevuma nolietojuma pakāpe – nelietotas vai mazlietotas;
- Bibliotēkai ir tiesības saņemt dāvinājumu dāvināt tālāk citām bibliotēkām vai lasītājiem pasākumos, vai ievietot grāmatu maiņas plauktos.

Krājuma rekomplektēšana

Krājuma rekomplektēšanu veic 2-4 reizes gadā saskaņā ar Krājuma komplektēšanas komisijas priekšlikumiem. Norakstīšanas iemesli ir:

- nolietoti izdevumi;
- novecojuši pēc satura;
- liekie dubleti;
- profilam neatbilstoši izdevumi;
- izdevumi bojāti dažādu iemeslu dēļ;
- nozaudēti izdevumi;
- dokumenti nav atgūstami lietotāju vainas dēļ;
- informācija ir pieejama citos avotos;

- no lietotājiem neatgūstami (pie parādniekiem) – tiek norakstīti pēc 3 gadiem;
- pazuduši brīvpieejas apstākļos (konstatē krājuma inventarizācijas laikā).

Abonētās preses glabāšanas termiņš bibliotēkā

- Avīzēm – 3 gadi;
- Nozaru žurnāliem – 5 gadi;
- Žurnāliem ar ilgstošu, paliekošu vērtību – pēc vajadzības;
- Novada informatīvajam izdevumam “Babītes Ziņas” un “Mārupes Vēstis” – pastāvīgi.

Krājuma inventarizācija

Krājuma inventarizācijas process notiek elektroniski, izmantojot BIS “Alise” inventarizācijas modeli. Beidzamā inventarizācija veikta 2021. gadā.

Noslēguma jautājumi

Dokuments izstrādāts pieciem gadiem ar iespēju tos grozīt vai papildināt, lai sasniegtu Bibliotēkas mērķus atbilstoši aktuālajai situācijai. Ar šī dokumenta spēkā stāšanās brīdi, spēku zaudē līdzšinējā Mārupes novada bibliotēkas Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika 2023. – 2028. gadam.